

Beheerplan Dongenseweg Tilburg

Colofon

Opdrachtgever: Gemeente Tilburg, dhr. R. Braspenning
Titel: Beheerplan Dongenseweg Tilburg
Status: Definitief
Datum: September 2014
Auteur(s) Ir. E.A.H Thomassen, ing. H.F.M. van den Heuvel
Foto (s) Ing. H.F.M. van den Heuvel

Contactpersoon: Ing. M.H.M. (Maarten) Clement
Projectnummer: 10026175

© Coöperatieve Bosgroep Zuid-Nederland U.A, april 2014

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Gebiedsbeschrijving	6
	2.1 Ligging	
	2.2 Bodem	
	2.3 Huidige situatie	
3	Visie, functie en doelstelling	7
	3.1 Visie	
	3.2 Functie	
	3.3 Doelstelling en functietoewijzing	
4	Streefbeeld	8
5	Beheermaatregelen	9
	5.1 Areaalbeschrijving	
	5.2 Beheerrichtlijnen	
	5.3 Beheermaatregelen	
	5.4 Inkomsten	
	5.1 Belanghebbenden	
6	Monitoring en evaluatie	12
7	Literatuurlijst	13

Bijlage 1 NAW-Gegevens

Bijlage 2 Opstandslegger

Bijlage 3 Beheerkaart

1 Inleiding

Dit beheerplan beschrijft kort en bondig de gebiedsbeschrijving, de visie, de doelstelling en functie, de streefbeelden, de beheermaatregelen, de begroting en de monitoring en evaluatie van bosgebied Dongenseweg.

Naast het feitelijke bosbeheer, vallen ook alle inliggende en aangrenzende landschappelijke- en cultuurhistorische elementen van het gemeentelijk bosbezit, zoals lanen, singels en houtwallen, binnen dit beheerplan.

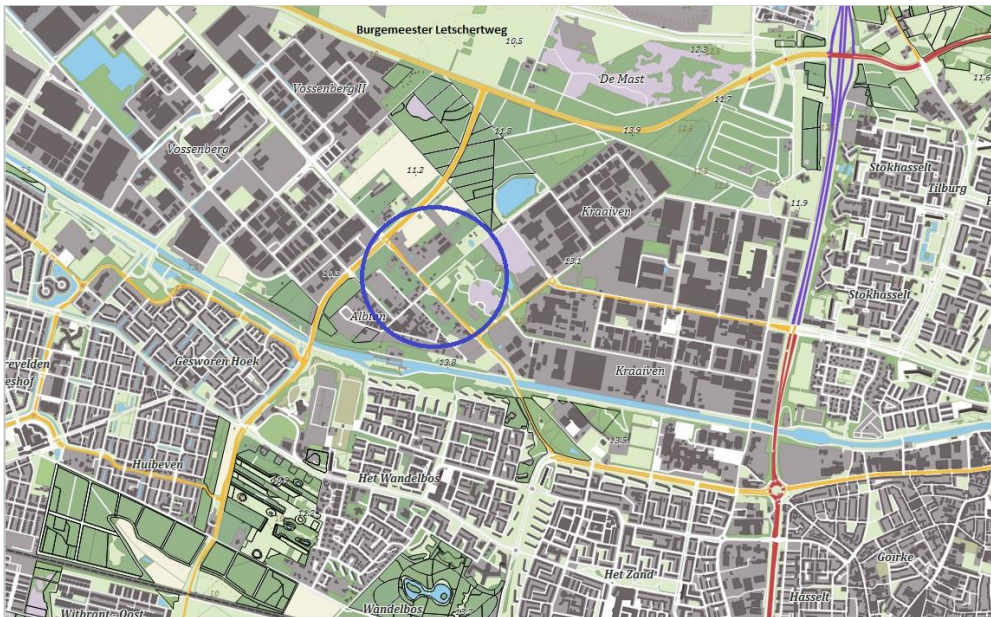
Uitgangspunt is dat dit beheerplan de kaders beschrijft waarbinnen alle werkzaamheden in de bossen uitgevoerd worden. Naast de beheermaatregelen in het kader van het bos- en natuurbeheer, wordt ook het recreatief beheer en de communicatie in het beheerplan uitdrukkelijk meegenomen.

Bij het opstellen van het beheerplan voor de Dongenseweg is gebruik gemaakt van de informatie uit de beheerplannen welke in de voorgaande jaren voor de bosgebieden van gemeente Tilburg zijn geschreven. Voor een beschrijving van de geraadpleegde beheerplannen wordt verwezen naar de literatuurlijst.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Ligging

Bosgebied Dongenseweg is gelegen aan de noordzijde van Tilburg, ten zuiden van de Burgemeester Letschertweg en wordt ingeklemd door het bosgebied Lighallen en het Wilhelminakanaal (zie figuur 1). Het is een bosstrook van circa 2,6 hectare.

Figuur 1. De ligging van de Dongenseweg in de stad Tilburg, aangegeven met een blauwe cirkel.

2.2 Bodem

De bodem van de Dongenseweg is gedeeltelijk gekarteerd als veldpodzolgronden met leemarm tot zwak lemig fijn zand. De actuele grondwaterstanden zijn laag. Het grondwater bevindt zich jaarrond dieper dan 80 centimeter onder maaiveld. Door de ligging binnen de bebouwde kom in een omgeving met een zeer hoge bebouwingsgraad is een gedeelte van bosgebied Dongenseweg nooit bodemkundig gekarteerd. Verwacht wordt dat de bodem hier ook uit veldpodzolgronden bestaat, zoals in het gedeelte dat gekarteerd is.

2.3 Huidige situatie

Bosgebied Dongenseweg bevat hakhoutbosjes van Els en Berk. Daarnaast komt gemengd opgaand bos met Amerikaanse eik en beuk voor, evenals een perceel met voornamelijk grove den.

3 Visie, functie en doelstelling

3.1 Visie

Tilburg wil zich in de toekomst blijven profileren als een groene stad, waar het goed wonen en werken is. De gemeente wil, als publiekrechtelijke organisatie, zoveel mogelijk invulling geven aan de maatschappelijke wensen voor het functioneren van de bos- en natuurgebieden. Hierbij is nadrukkelijk aandacht voor een aantrekkelijke groene én recreatieve woon- en werkomgeving. De grote buitenstedelijke groengebieden hebben hierbij een belangrijke functie. Zij spelen namelijk een rol als stadsparken, waarbij recreatief gebruik en natuurlijk groen samengaan.

3.2 Functie

De belangrijkste **functie** van bosgebied Dongenseweg is **behoud van stadgroen**. Het gebied fungeert als kijkgroen voor de gebruikers van de aan het bosgebied grenzende Dongenseweg.

Houtproductie is binnen Dongenseweg geen functie op zich. Er wordt geen hout geoogst. Waar mogelijk wordt geprobeerd de **natuurwaarden** te verhogen.

3.3 Doelstelling en functietoewijzing

Uit de hierboven beschreven functies, kunnen de doelstellingen voor bosgebied Dongenseweg geformuleerd worden. Allereerst worden de doelstellingen beschreven met de hoogste prioriteit.

Veiligheid en toegankelijkheid

Voor de **recreatieve functie** van de Dongenseweg dient de veiligheid van de bezoeker te worden gegarandeerd. Het bosareaal bevindt zich naast een openbare weg. De veiligheid dient gewaarborgd te zijn. Ook de hulpdiensten hebben in geval van calamiteiten vrije doorgang en toegang tot de bosvakken.

De veiligheidsinspecties in het kader van de bomenlanen zijn geen onderdeel van dit beheerplan.

De doelstellingen Aantrekkelijk en divers bosbeeld, Natuurwaarden, biodiversiteit en ecologie en Cultuurhistorie worden niet beschreven. De doelstellingen hebben functioneel geen meerwaarde. Dit komt door het kleinschalige en strookachtige karakter van bosgebied Dongenseweg.

4 Streefbeeld

Aan de hand van de visie, functies, doelstellingen en functietoewijzing is onderstaande streefbeeld voor de Dongenseweg opgesteld.

Veiligheid en toegankelijkheid

Bosgebied de Dongenseweg is veilig en toegankelijk voor gebruikers van de openbare wegen aangrenzend aan het bosareaal. Langs de openbare weg worden dode, gevaarlijke en kwijnende bomen en dood hout verwijderd. De Dongenseweg is in het geval van calamiteiten vrij toegankelijk voor hulpdiensten.

De streefbeelden voor de doelstellingen Aantrekkelijk en divers bosbeeld, Natuurwaarden, biodiversiteit en ecologie en Cultuurhistorie worden niet beschreven. Zoals vermeld in paragraaf 3.3 zijn bovengenoemde doelstellingen niet van toepassing op boscomplex Dongenseweg wegens het kleinschalige en strookachtige karakter.

5 Beheermaatregelen

5.1 Areaalbeschrijving

De totale oppervlakte van de Dongenseweg bestaat uit 2,6 ha. Dit areaal is niet subsidiabel volgens de Beheertypenkaart van Provincie Noord-Brabant.

Bron en peildatum data

De hoeveelheden en totaaloppervlakte en de begrenzing van de Dongenseweg is overgenomen uit het beheersysteem Groen van de Gemeente Tilburg. Peildatum is november 2012. Vijfjaarlijks wordt het areaal getoetst en zondig geactualiseerd door middel van dit beheerplan. De uitvoerende partij heeft een signaleringsverplichting. De verantwoordelijkheid voor het actualiseren ligt bij de gemeente alsmede de hiervoor noodzakelijke kosten.

Bosbedrijfskaart en peildatum

Voor de instandhouding en de ontwikkeling van het bosareaal is een bosbedrijfskaart noodzakelijk. In de bosbedrijfskaart is de Dongenseweg onderverdeeld in vakken en afdelingen die aanvullende gegevens verschaffen over boomsoort en leeftijd van de bomen in een bepaald perceel. Peildatum voor de bosbedrijfskaart is augustus 2013. Vijfjaarlijks wordt de bosbedrijfskaart getoetst en zo nodig geactualiseerd door middel van dit beheerplan. De uitvoerende partij is verantwoordelijk voor het actualiseren en draagt de hiervoor noodzakelijke kosten.

Recreatieve elementen

De recreatieve elementen zijn in 2013 door Bosgroep Zuid Nederland geïnterpreteerd. In het bosgebied Dongenseweg komen geen recreatieve elementen voor.

Uitwisseling van informatie

Uitwisseling van geografische bestanden met betrekking tot het areaal vinden plaats middels ESRI shape bestanden tussen opdrachtgever en opdrachtnemer.

SNL Subsidie

De Dongenseweg is niet begrenst op de Beheertypenkaart van Provincie Noord-Brabant. Dit bosgebied komt niet in aanmerking voor subsidie vanuit het Subsiestelsel Natuur en Landschap. Vanuit de SNL-regeling zijn er dan ook geen doelstellingen of verplichtingen met betrekking tot de Dongenseweg opgelegd. De provincie Noord Brabant regisseert de SNL-regeling.

De verantwoordelijkheid van de subsidie aanvraag ligt bij de gemeente Tilburg. Het aanvragen, uitvoeren etc. van de subsidie regeling heeft de gemeente uitbesteedt aan de Bosgroep Zuid Nederland. De Bosgroep is een coöperatieve vereniging en heeft geen winstoogmerk. De subsidie voor het gemeentelijk bosareaal loopt tot 31 december 2016 en de verantwoordelijkheid voor het verlengen van de subsidie ligt bij de Bosgroep.

5.2 Beheerlijnen

Houtoogstniveau

Voor het opstellen van het Beheersplan Geïntegreerd Bosbeheer Gemeente Tilburg is in 2001 een uitgebreide inventarisatie uitgevoerd. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen de parkbossen en de overige bossen. De Dongenseweg valt onder de overige bossen. Vanwege het kleinschalige karakter komt de Dongenseweg niet in aanmerking voor houtoogst. Er wordt geen hout geoogst.

Verjongingsdoelstelling

Bosgebied de Dongenseweg kent vanwege het kleinschalige karakter geen verjongingsdoelstelling.

Exotenbeheer

Binnen het beheer van de Dongenseweg worden de Amerikaanse vogelkers (*Prunus serotina*) en Amerikaanse eik (*Quercus rubra*) als ongewenste soorten beschouwd. Wanneer deze soorten plaatselijk dominant voorkomen en andere soorten overwoekeren zullen deze bestreden worden.

Ecologisch beheer

De instandhouding van boscomplex de Dongenseweg valt binnen de doelstelling van het gemeentelijk beleid: de Handreiking Ecologisch beheer.

Bestrijdingsmiddelen

Bestrijdingsmiddelen worden niet toegepast met betrekking tot het instandhouden van het bosareaal. Desondanks kan het voorkomen dat de aannemer gebruik wilt maken van chemie. De aannemer is verplicht hierover in contact te treden met de opdrachtgever of diens vervanger. Het toepassen van chemie zonder overleg en goedkeuring door opdrachtgever is onacceptabel, is strafbaar en kan leiden tot sancties.

5.3 Beheermaatregelen

In deze paragraaf worden de noodzakelijke beheermaatregelen voor de eerder opgestelde doelstellingen beschreven. Per doelstelling is aangegeven welke beheermaatregelen nodig zijn om deze te verwezenlijken.

In de jaarlijkse werkplannen worden de beheermaatregelen aan de hand van het huidige bosbeeld, de visie en doelen en de streefbeelden vertaald naar een gedetailleerde beschrijving van te nemen maatregelen per vak en afdeling (de bosbedrijfskaart). Zo kan aan de hand van de bosontwikkeling ter plaatse optimaal ingespeeld worden op de onderhoudsbehoefte in het bos.

5.3.1 Veiligheid en toegankelijkheid

Om de veiligheid van gebruikers van de openbare weg naast het bosareaal te waarborgen en het gebied toegankelijk te houden, zijn onderstaande beheerlijnen minimaal noodzakelijk:

- Bomen langs wegen en paden worden gecontroleerd en gevaarlijk dood hout en kwijnende en dode bomen worden indien nodig verwijderd. Doordat veelvuldig gebruik wordt gemaakt van de openbare weg naast het bosgebied, dient dit jaarlijks gecontroleerd en uitgevoerd te worden.

- Bomen langs wegen en paden waarover hulpdiensten in het geval calamiteiten toegang moeten hebben tot het bosareaal die een belemmering vormen moeten verwijderd worden. Doordat veelvuldig gebruik wordt gemaakt van de openbare weg naast het bosgebied, dient dit jaarlijks gecontroleerd en uitgevoerd te worden.

Volgens de gegevens van Bosgroep Zuid Nederland zijn geen recreatieve elementen in de Dongenseweg aanwezig.

Om de veiligheid en toegankelijkheid in de Dongenseweg te waarborgen zijn onderstaande beheermaatregelen noodzakelijk:

- Controle dood hout en dode bomen langs wegen en paden, jaarlijks;
- Verwijderen dood hout en dode bomen, jaarlijks;
- Verwijderen dood hout na storm;

5.4 Inkomsten

Inkomsten

Beheersubsidie SNL:

Voor de Dongenseweg wordt vanuit het SNL geen jaarlijkse subsidie verkregen.

5.1 Belanghebbenden

De voornaamste belanghebbenden zijn verkeersdeelnemers die langs boscomplex Dongenseweg komen. Daarnaast zijn ook recreanten en direct omwonenden van het bosgebied belanghebbenden. Bij belangrijke en ingrijpende ingrepen in het bos worden de belanghebbenden hierover geïnformeerd.

6 Monitoring en evaluatie

Jaarlijks wordt voor het beheer van de Dongenseweg een werkplan opgesteld, met daarin opgenomen de geplande maatregelen, de uitvoeringsperiode en de kosten en opbrengsten. In het daaropvolgende jaar worden de werkzaamheden en werkelijke kosten en opbrengsten middels een jaarverslag verantwoordt.

Het werkplan en jaarverslag wordt besproken met gemeente Tilburg, waarbij de werkelijke beheerskosten en inspanning worden vergeleken met het bereikte beeld in het bos. Zo nodig wordt het beheerplan aan de hand van de bevindingen naar aanleiding van dit overleg aangepast. Zowel doelstellingen, maatregelen als begroting kunnen hierdoor wijzigen. Het is de verantwoordelijkheid van de aannemer dat het werkplan gemonitord wordt. Het is niet mogelijk dat in het jaarverslag blijkt dat de gemeente Tilburg middelen moet toegeven om uitgevoerde werkzaamheden te verantwoorden.

Werkplan

Het werkplan wordt opgesteld door de uitvoerende partij. De uitvoerende partij neemt het initiatief tot het opstellen van een werkplan, het afstemmen van het werkplan met de opdrachtgever en het evalueren van de uitvoering van het werkplan door middel van het jaarverslag.

Jaarverslag

Het jaarverslag wordt opgesteld door de uitvoerende partij. De uitvoerende partij neemt het initiatief tot het opstellen van het jaarverslag, het afstemmen van het jaarverslag met de opdrachtgever en het eventueel actualiseren van dit beheerplan.

Verantwoording SNL subsidie

De gemeente Tilburg ontvangt geen SNL subsidie voor de Dongenseweg. Er zijn vanuit de SNL Subsidie dan ook geen voorwaarden gesteld met betrekking tot de instandhouding van de Dongenseweg.

Verantwoording houtogst en vrijkomende middelen

De uit verkoop van hout of andere uit het beheer vrijkomende middelen vloeien terug naar de gemeente. In overleg en na goedkeuring met de gemeente kan het geld ingezet worden voor bosbeheer. Over gekapte hoeveelheden worden middels houtmeetgegevens verantwoording afgelegd over het resultaat en de sterkte van de ingreep (vergelijking van oogstvolume met bijgroeiniveau). Bosgroep kan als organisatie zonder winstoogmerk dit geld wel beheren voor de gemeente.

Planning

Planning	
Concept werkplan	Augustus voorafgaand aan kalenderjaar
Definitief beheerplan	September voorafgaand aan kalenderjaar
Jaarverslag	April na afronding kalenderjaar
Aanpassing beheerplan	Mei/Juni

7 Literatuurlijst

Bosgroep Het Zuiden u.a., *Geïntegreerd bosbeheer in Tilburg, Beleidsvisie voor de gemeentebossen van Tilburg*, september 2000.

Gemeente Tilburg, Nota Groen 'Dichter bij Groen', januari 2010

Gemeente Tilburg, Nota Biodiversiteit Voor iedereen, juli 2010

Heidemij Adviesbureau, *Gemeente Tilburg, Beheersplan Bosbezit 1990 tot 1995*, februari 1991.

Ouden, J. den, Winkelman, T., *Beheersplan Geïntegreerd Bosbeheer, Gemeente Tilburg*, Silve, 2001.

Ouden, J. den, Winkelman, T., *Beheersplan Geïntegreerd Bosbeheer, Gemeente Tilburg, Achtergronddocument*, Silve, 2001.

Vos, A.P.A., *Bosbeheerplan+, Beheer gemeentelijk bosbezit Tilburg 2006–2010*, Bosgroep Zuid-Nederland u.a., juli 2007.

Werf, van der S., *Natuurbeheer in Nederland, deel 5, Bosgemeenschappen*, 1991.

Provincie Noord-Brabant, Wateratlas, <http://atlas.brabant.nl/wateratlas/>

Provincie Noord-Brabant, kaart natuurbeheerplan 2011, <http://www.brabant.nl/kaarten/natuur-en-landschap-kaarten/natuurbeheerplan-2011.aspx>

<http://www.watwaswaar.nl>, historische kaarten

Bijlage 1 **Opstandslegger**

Bijlage 2 **Beheerkaart**